

Mayıs ayında tamamlanan seçimlerin ardından ekonomi yeniden ülke gündeminin ilk sırasına yerleşti. TEPAV'ın Temmuz ayı çalışmalarının odağı da ekonomi oldu.

2023 seçimleri ile artan kamu harcamaları, 2023 bütçe açığını tartışmaya açtı. Beklentiler bütçe açığının rekor düzeyde artmasına ilişkindi. Özellikle bütçe gelirlerini artırmak için alınan vergi oranlarının yükseltilmesine ilişkin tedbirler temmuz ayı gündeminde önemli bir yer tuttu. Bu kapsamda, TEPAV Maliye ve Para Politikası Araştırmaları Direktörü M.Coşkun Cangöz'ün "2023 Bütçesi sürpriz sonla bitebilir" başlıklı değerlendirme notu ile Atılım Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz'ın TEPAV için hazırladığı "2023 Yılı Mayıs Ayı Merkezi Yönetim Bütçe ve Kamu Finansmanı Sonuçlarının Mali Tedbirler ve Ek Bütçe Çerçevesinde Değerlendirilmesi" başlıklı raporunu bültenimizde bulabilirsiniz.

Temmuz ayında, Türkiye'nin güneydoğusunda 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremlerin ardından afet bölgesindeki beşeri sermaye ihtiyacına ışık tutmak için TEPAV tarafından Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) desteği ile hazırlanan "Deprem Bölgesinde Sürdürülebilir İşgücü İyileşmesi: İhtiyaçlar ve Fırsatlar" başlıklı hızlı işgücü değerlendirmesi tanıtım etkinliğini de gerçekleştiren TEPAV, aynı çalışmanın çıktılarını Türk-Alman iş dünyasının bir araya geldiği ve depremden etkilenen bölgelerde iş dünyasının yeniden güçlendirilmesi konusunun ele alındığı "Depremden Etkilenen Bölgelerde İş Dünyasının Yeniden Güçlendirilmesinde Avrupa Özel Sektörünün Rolü Konferansı'nda da paylaştı.

TEPAV'ın ay boyunca farklı konu başlıklarında yaptığı diğer çalışmalar, Perakende Güven Endeksi ile İstihdam İzleme Bülteni, değerlendirme notları ve günlük yazılarına da bültenimizden ulaşabilirsiniz.

2023 Bütçesi sürpriz sonla bitebilir

M. Coşkun Cangöz

Ocak-Mayıs bütçe verileri geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kayda değer bir bozulmaya işaret ediyor. Nitekim 2022'nin ilk beş ayında 124,6 milyar TL fazla veren bütçe, 2023'ün aynı döneminde 263,6 milyar TL açık vermiş durumda. Üstelik seçim vaatleri kapsamında hayata geçirilen EYT düzenlemesi, emekli maaşlarının asgari 7.500 TL'ye yükseltilmesi, bayram ikramiyelerinin artırılması, 3600 ek gösterge artışı, konutlara bedava doğal gaz verilmesi, asgari ücrete zam yapılması gibi nedenlerle ortaya çıkacak harcama artışları henüz bütçe rakamlarına pek yansımış değil. Buna ilaveten, 6 Şubat depremleri sonrasında depremzedelere yardım ve barınma ihtiyacı nedeniyle ortaya çıkan harcamalar kısmen bütçede karşılık bulunmuşken yıkılan ve hasar gören kamu binalarının ve altyapının inşası ve deprem sonrasında kurulan Afet ve Yeniden İmar Fonuna bütçeden yapılması öngörülen transferlerin mali etkisi henüz tam olarak ortaya çıkmamış durumda. Buna karşılık Mart ayında yapılan düzenleme ile deprem bölgesindekiler hariç olmak üzere kurumlara 2022 yılı kazançları üzerinden bir defalık deprem vergisi getirilmişti.

[Yazının devamı 2. sayfada...](#)

Kapsamlı bir ekonomik istikrar programına ihtiyacımız var

Türkiye'nin ücret sorunu: Neden asgari ücreti çok konuşuyoruz?

"İkinci nesil reform çalışmaları ivedilikle başlatılmalı"

2023 Bütçesi sürpriz sonla bitebilir

Değerlendirme Notu / M. Coşkun Cangöz

Ocak-Mayıs bütçe verileri geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kayda değer bir bozulmaya işaret ediyor. Nitekim 2022'nin ilk beş ayında 124,6 milyar TL fazla veren bütçe, 2023'ün aynı döneminde 263,6 milyar TL açık vermiş durumda. Üstelik seçim vaatleri kapsamında hayata geçirilen EYT düzenlemesi, emekli maaşlarının asgari 7.500 TL'ye yükseltilmesi, bayram ikramiyelerinin artırılması, 3600 ek gösterge artışı, konutlara bedava doğal gaz verilmesi, asgari ücrete zam yapılması gibi nedenlerle ortaya çıkacak harcama artışları henüz bütçe rakamlarına pek yansımış değil. Buna ilaveten, 6 Şubat depremleri sonrasında depremzedelere yardım ve barınma ihtiyacı nedeniyle ortaya çıkan harcamalar kısmen bütçede karşılık bulmuşken yıkılan ve hasar gören kamu binalarının ve altyapının inşası ve deprem sonrasında kurulan Afet ve Yeniden İmar Fonuna bütçeden yapılması öngörülen transferlerin mali etkisi henüz tam olarak ortaya çıkmamış durumda. Buna karşılık Mart ayında yapılan düzenleme ile deprem bölgesindekiler hariç olmak üzere kurumlara 2022 yılı kazançları üzerinden bir defalık deprem vergisi getirilmişti.

Yüksek enflasyon ve yüksek ödemeler dengesi açığının yanı sıra bütçe performansının da geçen yıla göre hızlı bir şekilde bozuluyor olması, seçim sonrasında göreve gelen Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "rasyonele dönüş" şeklinde ifade ettiği ekonomi politikalarının kamu maliyesi alanında nasıl karşılık bulabileceği sorusunu daha önemli hale getiriyor. Bu bağlamda bütçenin görünümü ve yılın geri kalan kısmında ne yapılabileceğinin değerlendirilmesi, bu sorunun cevabına ilişkin ipuçları verecektir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

“İkinci nesil reform çalışmaları ivedilikle başlatılmalı”

Atılım Üniversitesi Maliye Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz, TEPAV için hazırladığı raporda 2023 yılında deprem ve seçimle birlikte kamu maliyesinde yaşanan gelişmeleri alınan mali tedbirler ve ek bütçe teklifi ile birlikte değerlendirdi.

Atılım Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz, TEPAV için hazırladığı “2023 Yılı Mayıs Ayı Merkezi Yönetim Bütçe ve Kamu Finansmanı Sonuçlarının Mali Tedbirler Ve Ek Bütçe Çerçevesinde Değerlendirilmesi” başlıklı raporda 2023 yılında deprem ve seçimle birlikte kamu maliyesinde yaşanan gelişmeleri alınan mali tedbirler ve ek bütçe teklifi ile birlikte değerlendirdi.

Deprem ve seçim sürecinin etkisiyle başlayan ve genişleyen harcama artışının gelir artışlarının üzerinde olması nedeniyle bütçe açığının artmakta olduğuna dikkat çekilen raporda, bu durumun kamu finansmanı üzerindeki baskıyı artırdığı ifade edilerek gelir artışları kadar yapısal reform alanlarına ilişkin tartışmalarda kamu harcama programlarının gözden geçirilmesi ve uzun dönemdir ertelenen ikinci nesil reform çalışmalarına başlanmasının kritik önem taşıdığı kaydedildi.

Raporda, deprem etkisi ve harcama artırıcı politika kararlarının MYB'ye etkisi hesaplanarak alınan mali tedbirlerle birlikte 2023 yılsonu bütçe tahminleri Mayıs sonu bütçe sonuçları dikkate alınarak analiz edildi.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

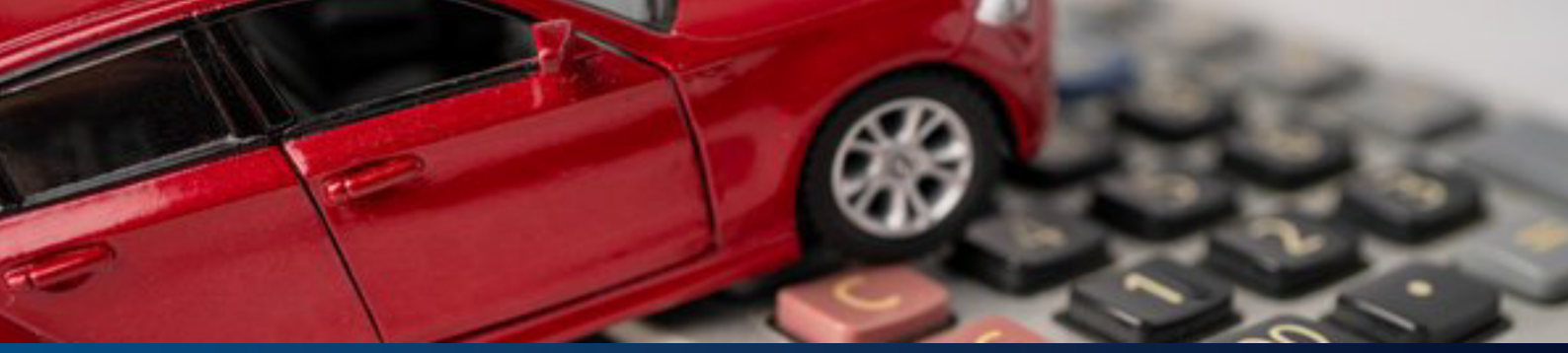
Türkiye'nin ücret sorunu: Neden asgari ücreti çok konuşuyoruz?

Değerlendirme Notu / H. Ekrem Cunedioğlu

Asgari ücret görüşmeleri her yıl en az bir ay ekonomi gündeminin ana konusu olmaktadır. 2016-2021 döneminde Asgari Ücret Tespit Komisyonu yılda sadece bir kez toplanırken son iki yıldır yüksek enflasyon nedeniyle yeniden yılda iki kere toplanmaya başlamıştır. Bu nedenle asgari ücret son iki yıldır yılın en az iki ayı gündemdeki ana konulardan biri olmaya başlamıştır. Asgari ücretin ortalama ücrete hızlı yakınsaması ve milyonlarca işçinin yaşam standardını belirleyen gösterge haline gelmesi ile asgari ücretin TÜRK-İŞ'in açıkladığı açlık sınırının altında kalması gibi savları işçi kesimi temsilcileri sıkça gündeme getirmektedir. İşveren temsilcileri ise asgari ücretin ortalama ücrete yakınsamasını kabul etmekte ve bu nedenle yüksek asgari ücret artışlarının rekabetçilik, yatırım çekiciliği gibi konularda Türkiye'yi aşağı çekeceği, kayıt dışı istihdamı artıracığı savlarını öne sürmektedir. Tüm bu tartışmalar bir yana, Türkiye'nin asgari ücreti bu kadar yoğun tartışması aslında vasat bir ekonomiden çıkamamasının ya da orta gelir tuzağına takıldığına göstergelerinden biri olarak kabul edilebilir. Hükümetin ülkeyi orta gelir tuzağından çıkarmak için artan asgari ücret yoğunluğu ve asgari ücrete giderek yakınsayan ortalama ücret sorunlarının nedenleri ve olası etkilerinin farkında olması gerekmektedir.

Bu değerlendirme notunda Türkiye'de ücret sorunu üzerine detaylı bir tartışma yürütülmektedir. Notun birinci kısmında ülkedeki asgari ücretli sayısı tahmin edilmekte ve asıl sorunun asgari ücretli yoğunluğu değil, genel olarak ücretlerin asgari ücrete yakınsaması olduğu gösterilmektedir. İkinci kısımda ise ücretlerdeki asgariye yakınsama trendinin nedenlerine ve olası negatif etkilerine odaklanılmaktadır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Vergi öderken ne kadar milliyetçiyiz?

Değerlendirme Notu / M. Coşkun Cangöz

14 Mayıs 2023 Genel Seçimlerinin üzerinden iki ay geçti. Seçim sonuçlarına bağlı olarak da “Türkiye’de milliyetçilik yükseliyor mu?” sorusu gündeme geldi. Nitekim 1970’li yıllarda Milliyetçi Hareket Partisi’nin (MHP) temsil ettiği milliyetçi kesimin oyları yüzde 3-5 seviyelerindeyken zaman içinde yeni kurulan Büyük Birlik Partisi (BBP), İslahatçı Demokrasi Partisi (daha sonra Millet Partisi) ve son dönemde MHP’den kopan (İyi Parti, Zafer Partisi) gibi partilerin temsil ettiği seçmenlerin oranı Mayıs 2023 seçimlerinde yüzde 25 seviyesini zorladı.

Yükselen milliyetçilik tartışması sürerken Hazine ve Maliye Bakanlığı’na Mehmet Şimşek’in atanmasıyla birlikte ekonomide rasyonele dönüş, gündemin baskın konusu haline geldi. Takiben rekor seviyede olması beklenen bütçe açığının azaltılması için vergi düzenlemeleri gündeme geldi. Kurumlar vergisinde, KDV oranlarında ve harçlardaki artışı, son olarak petrol ürünlerinde yüklü ÖTV artışı izledi.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Enerjide 2050'ye giden değişim yolculuęu ve hidrojen enerjisi

Değerlendirme Notu / Arda Yakıcı

Bu makalede birincil enerji kaynaklarının içinde bulunduğu 2050 yılı hedefli değişim hareketi ve alternatif bir temiz enerji türü olan yeşil hidrojen enerjisinin bugünü ve geleceğine ilişkin genel bir durum değerlendirmesi sunacağız.

Özet

Enerjiye olan talebin küresel düzeyde devamlı artışı ve üretimi için kullanılan doğal kaynakların, özellikle petrol, doğalgaz ve kömürün, dünya genelinde dengesiz dağılımı birçok ülke için enerji güvenliğini ("Energy Security") tehdit edici boyutlara ulaştırmaktadır, birçok ülke için ise iklim değişikliği ve çevresel sürdürülebilirlik ("Energy Sustainability") açısından bir risk oluşturmaktadır. Azalan veya sınırlı erişime sahip olunan enerji kaynakları, olumsuz jeopolitik gelişmelerle de birleşince enerji fiyatlarında oluşan artış, güvenilir ve gerekli miktarlarda enerjiye erişim ve bu enerjinin satın alınabilirliği ("Energy Equity") toplumlar üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bu durum da ülkeleri ve global komüniteleri, enerji ihtiyaçlarının karşılanması açısından temiz, sürdürülebilir ve erişilebilir enerji alternatifleri arayışlarına götürmektedir.

Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların girişimleri ve buna bağlı 2015 Paris Konferansı gibi küresel buluşmalar, çevresel ve iklim değişikliği konularında farkındalığı artırmış ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payının artırılması gerekliliğini vurgulamıştır.

Rüzgar ve güneş gibi yenilenebilir kaynaklara dayalı enerji üretimi, teknolojik gelişmelerle verimlilik açısından ilerlemeler kaydetmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye'ye yönelik yeni strateji yolda

Değerlendirme Notu / Nilgün Arısan Eralp

Geçtiğimiz hafta Avrupa Birliği (AB) üye devlet liderleri mutakat olduğu üzere yılda iki kere gerçekleştirdikleri zirve toplantılarından birinde bir araya geldiler. Eskiden dikkatle izlenen bu zirveler, artık AB üyelik perspektifini çoktan yitirmiş bir Türkiye'de, üstelik ilişkiler belirsiz bir noktaya doğru giderken doğrudan AB alanında çalışanlar dışında -hatta bu kesimin bir bölümünün bile- kimsenin ilgisini çekmezken Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın hafta sonu yaptığı açıklama zirve sonuçlarına dikkat çekti. Cumhurbaşkanı, İsveç'in NATO üyeliğinin onaylanması için "Türkiye'nin AB'de önünün açılması" şartını öne sürdü. Her ne kadar Türkiye'de AB üyeliği konusu sadece söylemde kalsa ve mevcut konjonktürde bu koşulun yerine getirilmesi olanaksız gözükse de AB tekrar Türkiye'nin gündemine girdi. Zaten uygulama farklı bile olsa Türkiye'de hiç bir iktidarın açık açık "AB üyelik perspektifinden vazgeçtik" demesi çok mümkün gözüküyor. Bu nedenle de AB zirvelerinde ne olup bittiğinin de takip edilmesi faydalı. Kaldı ki son Zirve'de Türkiye'ye yönelik yeni bir yol haritası hazırlanması kararı alınmış durumda.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

The50'de Türk restoranları neden hiç birinci olmadı?

Değerlendirme Notu / Meryem Doğan

Her yıl dünyanın en iyi restoranlarını açıklayan "The World's 50 Best Restaurants" a.k.a the50, geçtiğimiz haziran ayında Valencia'da 2023 yılının "en iyi" 50 restoranını ilan etti.

Mutfak çevrelerince büyük önem taşıyan the50, Michelin Zone'da yer almayan ülkeleri de kapsayarak uluslararası mutfak çevrelerince bir otorite konumuna gelmeyi başarmıştır. Dünyanın pek çok yerindeki restoran deneyimlerini değerlendirerek her yıl açıkladığı listeye dahil eden the50, kuşkusuz restoranların prestijini artıran bir etki yaratmakta ve uluslararası bilinirliğini artırmaktadır. Ayrıca konuyla ilgili çok fazla çalışma olmasa da yapılan çalışmaların tamamı, Michelin Rehberi, the50 gibi listeler ve rehberler, turistlerin dikkatini çekmekte ve bölgedeki restoran seçimlerinde sıkça başvurulan kaynaklar arasında yer almaktadır.

Valencia'daki büyük galanın hemen öncesinde Türkiye'den Türk Tutar'ın 66. ve Neolokal'in 63. sırada yer aldığı 51-100 restoran listesi açıklandı.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Sivil toplum kuruluşlarından Türkiye'nin AB üyeliğine destek

Aralarında TEPAV'ın da bulunduğu birçok sivil toplum ve iş dünyası kuruluşu Türkiye'nin AB üyelik hedefini desteklemek üzere hazırladıkları mektubu ilgili makamlara iletti.

Brüksel'de 29-30 Haziran 2023 tarihlerinde toplanan AB liderlerinin Avrupa Komisyonu ile AB Dış ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisini Türkiye ve AB ilişkilerinin geleceği hakkında "stratejik ve ileriye dönük" bir rapor hazırlanması için görevlendirilmesinin ardından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Ticaret Odası (İTO), İktisadi Kalkınma Vakfı (IKV), Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKNONFED), Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER), Sektörel Dernekler Federasyonu (SEDEFED), Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), İstanbul Politikalar Merkezi (İPM), Türkiye Avrupa Vakfı (TAV), Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM), Türkiye-AB Derneği (TURABDER) Türkiye'nin AB üyelik hedefini desteklemek üzere hazırladıkları mektubu ilgili makamlara iletti.

Avrupa Komisyonunun Komşuluk ve Genişleme Politikası'ndan Sorumlu Üyesi Olivér Várhelyi ve Dış ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'e iletilen mektupta Türkiye-AB ilişkilerinin tam üyelik hedefi vizyonu doğrultusunda ilerlemesinin büyük önem taşıdığı vurgulanarak son dönemde COVID-19 salgını, Ukrayna'daki savaş gibi olaylar ile süregiden yeşil ve dijital dönüşüm ile enerji güvenliği, düzensiz göçün kontrolü ve tedarik zincirlerinin sürdürülebilirliği gibi sınamalar Türkiye ve AB'nin daha yakın iş birliği içinde olması ve katılım sürecinin canlandırılmasını daha da elzem hale getirdiği belirtildi.

AB genişleme sürecinin yeniden canlanma sürecinde olduğu bu dönemde Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin de hızlandırılması konusunun aciliyet arz ettiğine dikkat çekilen mektupta ilişkilerin geleceğine yönelik olarak vizyoner bir yaklaşımın benimsenmesinin Türkiye'nin de reform gündemine geri dönmesi ve katılım sürecinin yeniden işlemeye başlamasına etki edeceği ifade edildi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Deprem bölgesi en çok istihdam, iş gücü ve işyeri desteği istiyor

TEPAV'ın Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) desteği ile hazırladığı “Deprem Bölgesinde Sürdürülebilir İş gücü Saha Araştırması: İhtiyaçlar ve Fırsatlar” başlıklı iş gücü değerlendirmesine göre bölgede en çok ihtiyaç duyulan unsurlar istihdam, iş gücü ve işyeri desteği olarak öne çıktı. Çalışma bulgularının insan sermayesinin geliştirilmesi ve korunması anlamında da faydalı olacağı öngörülüyor.

Türkiye'nin güneydoğusunda 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremlerin ardından afet bölgesindeki beşeri sermaye ihtiyacına ışık tutmak için TEPAV tarafından Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) desteği ile hazırlanan ve deprem bölgesindeki işletmelerin devamlılığı ile belediyeler tarafından sunulan hizmetlerin sürekliliği için talep edilen iş ve becerileri ele alarak ulusal ortaklar ile uluslararası toplum tarafından iş gücü iyileştirme politikaları, stratejileri ve planlarının oluşturulması konusunda bilgi altyapısı sağlamayı amaçlayan “Deprem Bölgesinde Sürdürülebilir İş Gücü İyileşmesi: İhtiyaçlar ve Fırsatlar” başlıklı hızlı iş gücü değerlendirmesi tanıtım etkinliği 19 Temmuz 2023 Çarşamba günü TEPAV'ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İŞKUR, UNDP, UNICEF, ILO, KOSGEB, Gıda ve Tarım Örgütü, TOBB, Türkiye Belediyeler Birliği, MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, AB delegasyonu yetkilileri ile akademisyenlerin geniş katılım gösterdiği toplantının açılış konuşmaları EBRD Başkan Yardımcısı Mark Bowman ve TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak tarafından yapıldı.

Toplantı, TEPAV Sürdürülebilirlik Çalışmaları Program Direktörü Sibel Güven'in EBRD-TEPAV Saha Araştırması ve Sonuç Raporu sunumunun ardından soru cevap bölümü ile sona erdi.

Odak noktamız depremin iş gücü üzerindeki etkisiydi

Şubat ayında meydana gelen ve hem Türkiye hem de Suriye için büyük bir felaket olan depremin ardından nisan ayında anket çalışmasını gerçekleştirdiklerini söyleyen TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak, “Bu anket çalışmasını tamamlamak kolay olmadı. Bu çalışmada odak noktamız depremin iş gücü üzerindeki etkisiydi. Deprem gerçekleştiğinde TEPAV'da ilk olarak bir hasar tespit çalışması gerçekleştirdik fakat bu çalışma iyileşme veya depremden etkilenen bölgelerde hızlı bir şekilde yeniden hayata başlamak için yeterli değildi. Bu nedenle depremden etkilenen bölgelerde ekonomiye hızlı bir başlangıç yaptırabilmek için gerekli olan iş gücü ihtiyacına yönelik bu iş gücü değerlendirmesinde bize destek olan EBRD'ye teşekkür ederiz” dedi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Deprem bölgesinin ihtiyaçları Türk-Alman Konferansı'nda tartışıldı

TEPAV, Türk-Alman iş dünyasının bir araya geldiği ve depremde etkilenen bölgelerde iş dünyasının yeniden güçlendirilmesi konusunun ele alındığı “Depremden Etkilenen Bölgelerde İş Dünyasının Yeniden Güçlendirilmesinde Avrupa Özel Sektörünün Rolü Konferansı'nda deprem raporlarını paylaştı.

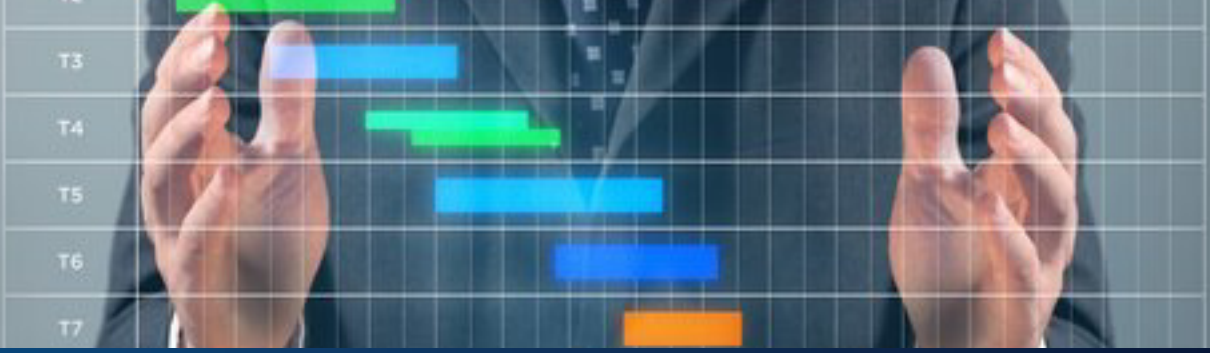
TEPAV İcra Direktörü Gülbin Şahinbeyoğlu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Alman Ticaret ve Sanayi Odası (DIHK), Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TD-İHK) ve Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası (AHK Türkiye) tarafından düzenlenen “Depremden Etkilenen Bölgelerde İş Dünyasının Yeniden Güçlendirilmesinde Avrupa Özel Sektörünün Rolü” başlıklı Türk-Alman Konferansı'nda “Deprem Bölgesinde İhtiyaç Analizi” raporunun çıktılarını aktardı.

13 Temmuz 2023 tarihinde Türk-Alman iş dünyası temsilcilerinin katılımıyla Berlin'deki Haus der Deutschen Wirtschaft'ta düzenlenen konferansta, depremde etkilenen bölgelerde iş dünyasının yeniden güçlendirilmesi konusu masaya yatırılarak iş birliği ve dayanışma çağrısında bulunuldu.

“TOBB olarak her türlü desteğe hazırız”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Federal Almanya Şansölyesi Olaf Scholz'un video mesajı ile destek verdiği konferansta TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Avrupa iş dünyasını deprem bölgesinden tedarik sağlamaya davet etti. Konuşmasında, deprem sonrası yapılması gerekenlere ilişkin projelerden de bahseden Hisarcıkıoğlu, Avrupa iş dünyasının bu projelere vereceği desteğin çok önemli olacağını ve kendilerinin de bu süreçte her türlü desteği sağlayacaklarını söyledi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Kapsamlı bir ekonomik istikrar programına ihtiyacımız var”

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın seçim sonrası yaptığı atamaların, ekonomi politikası açısından iyi bir başlangıca işaret ettiğini söyleyen TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, hala endişelenmek için nedenler olduğuna dikkat çekerek “Türkiye'nin daha fazla şüpheye yer bırakmaması için tam bir ekonomi politikası ekibine ve kapsamlı bir ekonomik istikrar programına ihtiyacı var” dedi.

İngiliz Middle East Eye için kaleme aldığı yazıda seçim sonrası gelişmeleri değerlendiren TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, ekonomi alanında yapılması gerekenleri sıraladı.

Türkiye ekonomisini yönetmede akla dönme zamanının geldiğine dikkat çeken Sak, “Bu, seçim sonuçlarının açıklanmasından sadece iki gün sonra yeni bir kabinenin atanmasıyla başladı bile. Cumhurbaşkanı Erdoğan ya Eski Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nu Maliye ve Hazine Bakanı olarak atayarak “faiz sebep, enflasyon sonuç” mottosuyla alışılmadık para politikasını sürdürmeye ve böylece döviz takası ve milyarlarca dolar enjekte ederek düşük faiz oranlarını sürdürmekte ısrarcı olacak ya da makul bir politika çerçevesine geri dönmek için Mehmet Şimşek'i görevlendirecekti. Erdoğan ikinci seçeneği tercih etti ve bu iyi bir başlangıç” dedi.

Ödemeler dengesi krizi işsizliği olumsuz etkiler

Ekonomik yönetişimde, iş dünyası içindeki yerel tartışmalarda ciddi bir ödemeler dengesi krizinden bahsederken “Arjantinleşme” mi yoksa “Lübnanlaşma” mı diye kafa yorulan bir noktada olduğunu kaydeden Sak, “Türkiye ne Arjantin'dir ne de Lübnan'dır. İhracatın yüzde 80'den fazlasının mamul sanayi malları olduğu bir sanayi ülkesidir. Dolayısıyla, herhangi bir ödemeler dengesi krizi veya fon akışlarındaki ani durma, işsizlik açısından yıkıcı bir etkiye sahip olabilir. Bu da Mart 2024 yerel seçimlerinde hükümetin geleceği için pek iyi değil” açıklamalarında bulundu.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Haziran ayı perakende güveninde sınırlı iyileşme

TEPAV Perakende Güven Endeksi, 13-23 Haziran 2023 tarihleri arasında uygulanan anket sonuçlarına göre, Haziran ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 9,7 puanlık, bir önceki aya göre ise 0,6 puanlık artışla -9,0 puan değerini aldı.

TEPAV Perakende Güven Endeksi'ne göre Haziran ayında perakende güveninde sınırlı iyileşme gerçekleşti. 13-23 Haziran 2023 tarihleri arasında uygulanan anket sonuçlarına göre, TEPE, Haziran ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 9,7 puanlık, bir önceki aya göre ise 0,6 puanlık artışla -9,0 puan değerini aldı.

Ankete katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Haziran 2023'te yüzde 43,8'den yüzde 54,1'e, önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 12,4'ten yüzde 15,1'e yükseldi. Öte yandan, önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı yüzde 99,2'den yüzde 95,6'ya gerilerken düşüş bekleyenlerin oranı yüzde 1,0'in altında kaldı.

Bölgeler bazında incelendiğinde ise Haziran ayı perakende güveninde en fazla artış Batı, Güneydoğu ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerinde gözlenirken Batı Karadeniz ve İstanbul'da geriledi, Ortadoğu Anadolu ve Doğu Marmara bölgelerindeki artışlar da ortalamanın gerisinde kaldı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Nisan ayında en fazla istihdam kaybı tekstil ürünleri imalatı sektöründe yaşandı

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'ne göre, Nisan ayında tekstil ürünleri imalatı sektöründe istihdam %20,6 daralırken işgücü kaybı 104 bine ulaştı.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni Nisan sayısı yayımlandı. Elde edilen verilere göre, Nisan ayında toplam sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 0,9 (404 bin), aylık olarak ise yüzde 3,6 (843 bin) azalarak 22 milyon 418 bin olarak gerçekleşti. Toplam sigortalı çalışanların yüzde 71,4'ünü oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu istihdamın genel seyrinde belirleyici oldu. Bu gruptaki yıllık değişim yüzde 2,5 (404 bin 474) azalış yönlü iken aylık olarak da yüzde 5,1 (851 bin 549) oranında azaldı. Diğer taraftan, esnaf-çiftçi grubundaki yıllık değişim yüzde 0,6 azalış yönündeyken bu dönemde esnaf sayısında yüzde 0,2 (4 bin 177), çiftçi sayısında ise yüzde 2,6 (6 bin 242) azalma görüldü. Bu gruptaki aylık değişimler ise, esnaf sayısında yüzde 2,7, çiftçi sayısında ise yüzde 2,6 oranında azalma şeklinde gerçekleşti. Kamu sektöründe sigortalı çalışan sayısı ise yıllık olarak yüzde 6,5, aylık olarak ise yüzde 2,8 (91 bin 977) arttı.

İlk 4 ayda deprem öncesine göre 264 bin istihdam kaybı yaşandı

Ocak-Nisan dönemine ait kayıtlı istihdam verilerinde deprem nedeniyle önemli değişimler gözlemlendi. Deprem öncesine kıyasla yaklaşık 264 bin istihdam kaybı olurken Kahramanmaraş, Malatya, Hatay ve Gaziantep'te düşüşler yüksek seviyelerini korudu. Ocak ayında deprem bölgesine ait istihdam bildirimlerinde yaşanan keskin düşüşler toplam kayıtlı istihdamda aylık olarak yüzde 3,4 gerilemeye neden olurken Şubat ve Mart aylarında ise sırasıyla yüzde 1 ve yüzde 0,4 artışlar kaydedildi. Nisan ayında ise artış eğilimi tersine dönüp yüzde 3,6 geriledi. Dört aylık değişim toplam istihdamda 2022 yıl sonuna göre 264 bin 111 (yüzde 9,4) gerilemeye işaret ederken diğer taraftan yıllık verilere göre Malatya ve Hatay'da yüzde 15 ve üzeri, Hatay, Elâzığ, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Adana'da yüzde 5 ve üzeri işgücü kayıpları gerçekleşti. Ayrıca Kilis ve Osmaniye'de düşük de olsa istihdamda daralmaların yaşandı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Merkez Bankasından mektuplar

Burcu Aydın Özüdođru

[Buraya Tıklayın](#)

IMF'nin ekonomi reçetesi nasıl olurdu?

Burcu Aydın Özüdođru

[Buraya Tıklayın](#)

Tabanda eşitleme politikası

Burcu Aydın Özüdođru

[Buraya Tıklayın](#)

Buzdağının görünmeyen yüzü

Burcu Aydın Özüdođru

[Buraya Tıklayın](#)

Ne hedefler açıkladım zaten yoktular

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Enflasyonda sevimsiz gidişat

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Kısa vadeli avansa yeşil ışık yakmamak gerekir

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Yakıcı soruna merhem ne zaman?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Alma masumun ahını, çıkar aheste aheste

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Hangi hedefe uygun alacaksınız faiz kararını?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Aşırı döviz cinsinden borçlanmanın yıkıcı sonuçları

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Faiz artırmadan faiz artırmak

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Ekonomi nasıl düzelir?

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

Doğru seslerden doğru hareketlere bir türlü geçemedik

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

Torba kanun bütçeye derman olur mu?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Peki, şimdi "Geri dönüşü (en az) kırk yıl sürecek bir yatırıma girişir misiniz?"

Merve Dünder

[Buraya Tıklayın](#)

Su Kanunu Hazırlarken Nelere Dikkat Etmeli?

Mehmet Yeğın

[Buraya Tıklayın](#)

Avrupa Birliği, Balkanlar ve Türkiye – Quo Vadis

N. Murat Ersavcı

[Buraya Tıklayın](#)

TEPAV, Ankara'da faaliyet gösteren kar amacı gütmeyen bir düşünce kuruluşudur.